

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Проект № BG05SFOP001-2.025-0143-C01
*По-активно и ефективно гражданско участие
в областните съвети и комисии за координация и
прилагане на политиките на областно ниво*

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ДОКЛАД

**ОТ ПРОУЧВАНЕ С ЦЕЛЕВА ГРУПА ГРАЖДАНИ, НПО,
БИЗНЕС ОТНОСНО ПРИНОСА НА ГРАЖДАНСКОТО
УЧАСТИЕ ЗА РАБОТАТА И ЕФЕКТИВНОСТТА НА
ОБЛАСТНИТЕ СЪВЕТИ И КОМИСИИ И СТЕПЕНТА НА
ЖЕЛЕНИЕ И ГОТОВНОСТ ЗА УЧАСТИЕ В РЕАЛИЗАЦИЯТА
НА ПОЛИТИКИ НА ОБЛАСТНО НИВО**

23

Настоящото проучване е осъществено в рамките на проект № BG05SFOP001-2.025-0143-C01 „По-активно и ефективно гражданско участие в областните съвети и комисии за координация и прилагане на политиките на областно ниво“, финансиран по ОПДУ, съфинансирана от Европейския съюз. Основната цел на проекта е създаване на условия и гарантиране на открито и отговорно управление на политиките на областно ниво чрез активно приобщаване в прилагането им на гражданите, бизнеса, социално-икономическите партньори и неправителствения сектор.

Една от дейностите по проекта включва извършване на проучване относно приноса на гражданското участие за работата и ефективността на областните съвети и комисии, функциониращи към областните администрации. Двете проучвания по дейност 1 на проекта бяха възложени на **"Ай Еф Ем Консулт" ЕООД** в средата на м.октомври 2022 година.

Това е докладът за второто проучване, което Изпълнителят реализира и което е с целева група НПО, граждани, бизнес, социално-икономически партньори.

Целите и задачите на проучването са:

- Да се изследва степента на желание и готовността за участие на гражданите, НПО и бизнеса в реализацията на политики на областно ниво
- Да се насърчи прякото участие на гражданското общество при създаването, реализацията и отчитането на политики чрез идентифициране на различни фактори и въздействия, които влияят на този процес.
- Да се потърсят начини за повишаване ефективността на координацията, която заинтересованите страни осъществяват в рамките на консултативните органи, каквито са областните съвети и комисии.

Методологията за провеждане на проучването отчасти е предефинирана при разработване на проекта от Бенефициента Фондация „Обществен дарителски фонд – Габрово“, като е определено проучването да се извърши посредством **попълването на типов**

въпросник. С него трябва да бъде набрана информация относно мнението и гледната точка на гражданите, НПО и социално-икономическите партньори по теми като: кои са политиките, които представляват най-голям обществен интерес, има ли достатъчно активни граждански структури, които вземат участие в реализацията на тези политики, как са натрупали опит, участието им ефективно ли е или формално.

Изпълнителят е спазил изискванията, разписани в проекта, така че да бъде постигната поставената цел на проучването и то да допринесе за цялостното постигане целите на проекта. При провеждане на проучването Изпълнителят е **се е съобразил с хоризонталните политики на ЕС** - не се е допускала дискриминация на респондентите на основата на пол, расов или етнически признак, религия или вероизповедание, увреждане, възраст или сексуална ориентация. Въпроси на такава „чувствителна“ тематика не са включвани. Изпълнителят се е придържал към принципите на безпристрастност и уважение на споделените мнения.

За да се запази анонимността на респондентите, се използват два подхода. Първият е самия формат на провеждане на анкетирането – онлайн, т.е. от дистанция. Вторият подход е свързан с начина, по който бяха поканени респонденти за участие. В една голяма част поканите за участие в проучването бяха изпратени на общо основание на служебните електронни пощи на фирми и НПО. Те имат свободата да определят кой от фирмата/организацията да участва.

Както е разписано и в проекта, за нуждите на проучването бе разработен **електронен въпросник, който съдържа 21 въпроса. Болшинството от тях са от затворен тип, но има и няколко от отворен тип, които дават възможност за изразяване на позиция и предоставяне на лично мнение.** Въпросникът започва с кратко обръщение към респондентите, съдържащо разяснение какво е проучването, неговата цел и приложимост. По този начин респондентите се въвеждат в темата и се осигурява по-добра прозрачност на провежданото проучване. В обръщението се казва:

Уважаеми госпожи и господа,

Тази анкета съдържа 21 въпроса и е предназначена за НПО, граждани, бизнес, социално-икономически партньори. Целта на настоящото проучване е да се изследва степента на желание и готовността им за участие в реализацията на политики на областно ниво. Демокрацията се гарантира чрез прякото участие на гражданското общество при създаването, реализацията и отчитането на политики и с тази анкета се търсят възможности да се насърчи това като се открият различни фактори и въздействия. Ще се потърсят начини за повишаване ефективността на координацията, която заинтересованите страни осъществяват в рамките на консултативните органи каквито са областните съвети и комисии.

Споделете с нас своето мнение, за да ни подпомогнете да направим необходимите изводи и набележим конкретни методи, нови форми, механизми и решения за подобряване участието на гражданите. Попълването отнема не повече от 5 минути. Благодарим за Вашата съпричастност и съдействие!

Това проучване е част от дейностите по проект № BG05SFOP001-2.025-0143-C01 „По-активно и ефективно гражданско участие в областните съвети и комисии за координация и прилагане на политиките на областно ниво“ с бенефициент Фондация „Обществен дарителски фонд – Габрово“ и партньор Сдружение „Център за устойчиво развитие и иновации“. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, чрез Европейския социален фонд.

Методологията на проучване включва още използването на **количествен и качествен подход при формулирането на въпросите**. Количественият подход намира отражение при въпроси от анкетата, които водят до количествени натрупвания на отговорите. Те помагат при повторно използване на въпросника след години да се проследи тенденция във времето. Качественият подход е използван при отворените въпроси, позволяващи уточнения от страна на интервюирания/респондента. Те дават по-задълбочено представяне на проблема с участието на гражданите, бизнеса и НПО сектора при определяне, изпълнение и последващ мониторинг на политиките на областно ниво. Тези въпроси разкриват лична позиция и внасят субективизъм в проучването.

В методологията на изследването и при разработването на въпросника се набляга на няколко ключови фактора:

- **Достъпност:** създаденият въпросник е съпроводен с ясни и последователни указания за попълването му. Подбрани са кратки въпроси и отговори с оглед скъсяване времето за попълване на въпросника и стимулиране респондентите да се включат в проучването.
- **Актуалност:** Анкетата се състои от ключови въпроси, които дават възможност за очертаване на тенденции в сегашното състояние и ефективност на областните съвети и комисии, както и участието на гражданското общество в процесите по вземане на решения.
- **Обективност:** Въпросите са формулирани ясно и разбираемо, така че респондентите да не изпитват затруднение, давайки своите отговори. Въпросите не са подвеждащи и са изчистени от възможни сугестивни елементи. В анкетата липсват въпроси, които дават информация за детайли и представят индивидуални/изключителни случаи. Това е така, тъй като целта на проучването е да даде поглед върху „общия“ случай, върху цялостната ситуация в България, а не върху частните случаи.
- **Перспектива:** Включени са въпроси, с които се проучват бъдещи намерения и нагласи.

Проучването се проведе изцяло онлайн. Не е търсен жив контакт с респондентите. Изпълнителят набави списък с официалните и-мейл адреси на фирми, НПО и читалища, граждани, работодателски организации. Анкетата бе изпратена до създадената мейлинг листа по електронна поща на 23 ноември 2022 г. с придружаващ информативен текст относно проучването и линк към него:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSflpoiifd7sjmS6Mjhc6xPRbNNiXIVbmMnzUqddZrMrfI7Llw/viewform?usp=pp_url

За разлика от проучването с администрациите, тук не бе указана дата за попълване на въпросника. На 19 декември бе изпратен напомнителен мейл, тъй като за 1 месец бяха попълнени 53 анкети. Анкетата бе разпространена допълнително от изпълнителя на услугата

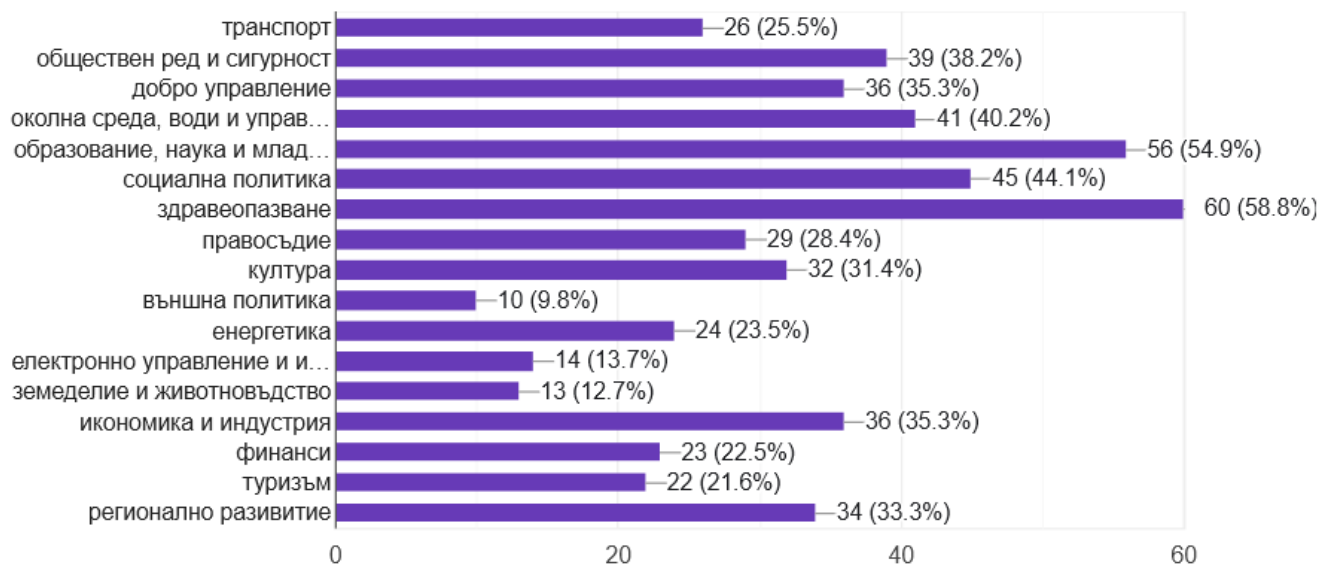
и чрез месинджър. До началото на 2023 година анкетите бяха попълнени и стартира процесът по анализ.

Въпросникът бе изпратен с придружаващо писмо от Фондация „Обществен дарителски фонд - Габрово“, в което се представят целите на проучването и проекта до фирми, читалища, НПО, граждани, работодателски сдружения. Към тях е отправена молба да попълнят въпросника. **Участието в проучването е на доброволен принцип и никой респондент не е бил задължаван да участва в него. Времето, което бе дадено на респондентите за попълване на въпросника, беше около 3 седмици.** Може да се каже, че най-големият пик за попълване, беше в началото и преди да изтече крайния срок. **Времето, необходимо за попълване на анкетата, е не повече от 5 минути.** Факторът времетраене е от съществено значение и един от мотивите за попълване на въпросника от начало до край.

В проучването е отразено мнението на 104 граждани, представители на бизнеса, НПО сектора и работодателите. Трябва да се отбележи, че не всички от тези 104 респондента са отговорили на всички 21 въпроса.

Обобщение на отговорите на респондентите:

1. Кои са политиките, които представляват най-голям обществен интерес според Вас?

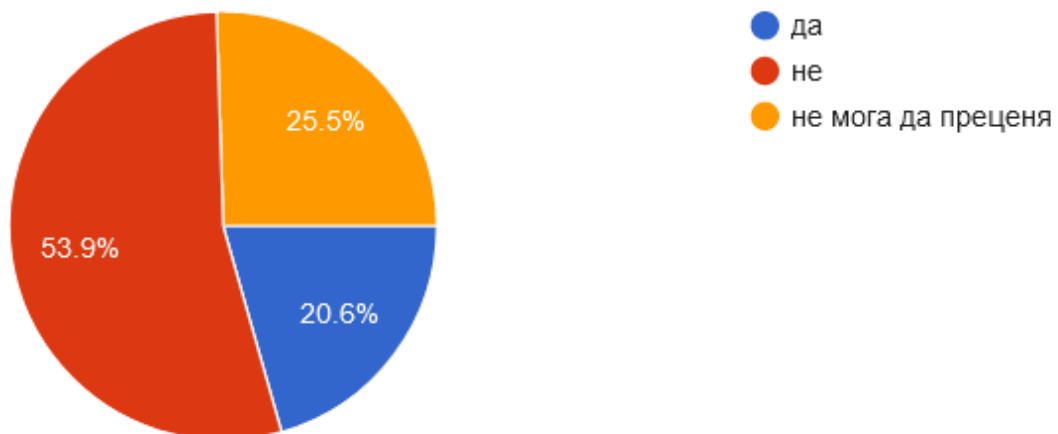

Топ 3 на политиките, които представляват най-голям обществен интерес са здравеопазването, образованието и социалната политика. Това са политики, които имат пряко въздействие върху ежедневието на хората и са от първостепенно значение за тях. Над 58% от респондентите смятат, че здравеопазването е политиката с най-голямо обществено значение. С малка разлика от близо 4% след здравеопазването се нарежда образование, наука и младежки дейности. Учудващо е, че околна среда и води е на 4 място и изпреварва обществен ред и сигурност с 2%. След него се нареждат „икономика и индустрия“ и „добро управление“ с равен брой отговори - 35,3%. На следващо място е регионалното развитие с 33,3%, а културата е с 31,4%, като се подрежда пред секторни политики енергетика (23,5%), финанси (22,5%) и туризъм (21,6%). С най-малко отговори остават земеделие и животновъдство (12,7%) и външна политика (9,8%).

Следващите два въпроса проучват по отделно общественото мнение за различните целеви групи – граждански структури и бизнес и тяхното участие при реализацията на политики.

2. Има ли достатъчно активни граждански структури, които да вземат участие в реализацията на тези политики?

7

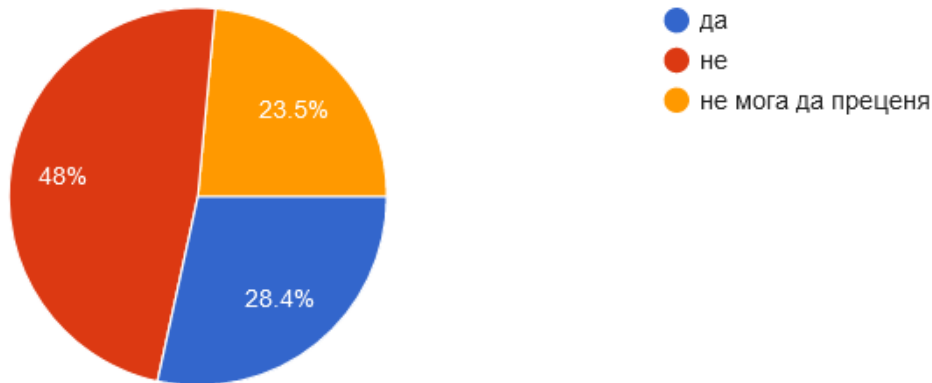

53,9% или малко над половината от участниците в анкетирването са отговорили, че няма достатъчно активни граждански структури, които да вземат участие в реализацията на изброените по-горе политики. Една четвърт (25,5%) не могат да преценят и само 20,6% смятат, че

има активни граждани и граждански структури, които да се включат в изпълнението на различни политики.

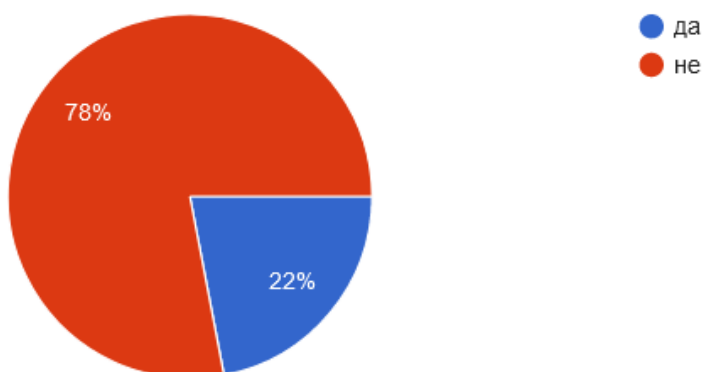
3. Има ли достатъчно активен бизнес, който да вземе участие в реализацията на тези политики?

От отговорите става ясно, че респондентите имат много по-голямо доверие на бизнеса като активен участник в процесите по реализация на политики, отколкото на гражданите. Отговорилите, че няма достатъчно активен бизнес намаляват до 48%, а тези, които са уверени, че бизнесът ще се включи в консултирането на политики съставляват 28,4% от общия брой. Относително висок се запазва процентът (23,5%) на тези, които не могат да преценят ситуацията.

8

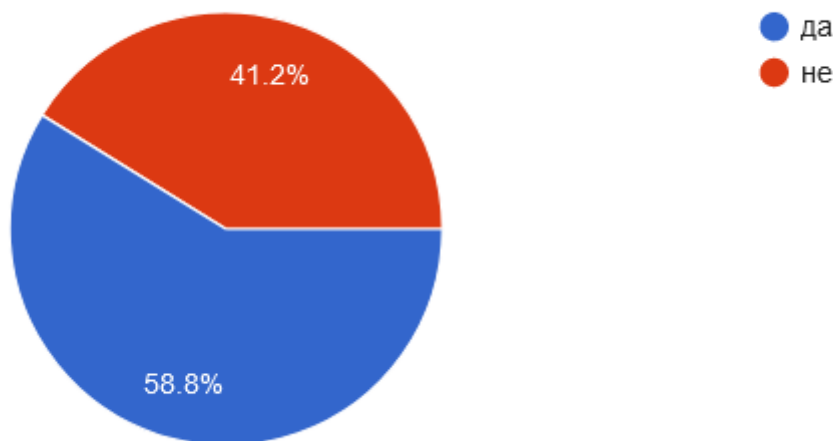
4. Имате ли опит като член на консултативен орган, каквито са областните съвети или друг вид участие по реализацията на политики?

Отговорите на 4 въпрос са препотвърждение на отговорите на предходните два въпроса. Цифрите са сходни – 22% от респондентите имат някакъв опит и са участвали при реализацията на политики. Отговорилите „не“, които съставляват 78% от всички участници в анкетирането, обединяват групите, които на предходните въпроси отговарят също с не или се колебаят и не могат да преценят. Цялостната картина показва, че гражданското общество няма голям опит, готовност и нагласа за участие в процесите по реализация на политики.

5. Вие самите бихте ли участвали в областен съвет и консултирали реализацията на дадена политика?

58,8% от анкетираните заявяват желание и готовност да се включат в реализацията на политики чрез участие в областен съвет, където биха могли да изразяват гражданска позиция. 41,2% обаче не смятат да предприемат тази стъпка и да консултират реализацията на политики. На фона на относително ниския процент респонденти, които имат реален опит като членове на съвети и са консултирали политики (22% според отговорите на 4 въпрос), близо 2,5 пъти повече отговарят утвърдително, че биха се включили в процеса по обсъждане и реализация на политики.

Следващият въпрос уточнява кои са причините за активно включване на гражданите.

6. Защо?

72 души от общо 104 са дали отговор на този въпрос. По-долу са поместени всички отговори, без редакция на съдържанието. В обобщение можем да кажем, че се открояват две групи отговори. Най-често отговорителите с „не“ на предходния въпрос, т.е. тези, които не желаят да участват в консултирането на политики, като причина изтъкват липсата на знания и достатъчно опит. Като друга причина те определят това, че не намират смисъл в гражданското включване, тъй като са разочаровани от политическата реалност и усилията биха били напразни. Другата група отговори са в противоположната крайност – те са в подкрепа на гражданското участие, респондентите намират смисъл в това да споделят своето мнение и да бъдат по-ангажирани при вземането на решения. Болшинството респонденти дали утвърдителни отговори свързват своето участие при консултирането на политики с положителна промяна в обществото и споделяне на опит и компетентности.

Всички отговори са представени по-долу:

- Загуба на време
- Бих взел участие, тъй като имам лична позиция по голяма част от политиките на областно ниво, както и необходимите познания от юридически аспект за реализация на политиките.
- Виждам смисъл в това
- Бих могла да консултирам реализация на политики в областта на бизнеса
- Защото промяната идва от силата на действията
- Не смятам че съм достатъчно запознат с проблемите
- За да съм казал мнението си
- За да имам възможност да подобря средата на живот
- Гражданската активност определя качеството на настоящите политики.
- За да представя различна от административната визия за решаване на възникналите казуси.
- За реално представяне на политиките
- За да подобря условията на туризъм в моя град.
- Нямам достатъчно натрупан опит.
- Държ.служител
- Не виждам смисъл

- Нямам време и не мисля, че мога да променя нещо
- За да бъде полезна със знанията, които имам в дадена област
- Липса на опит, а са необходими експертни познания.
- Защото смятам, че трябва да съм активен и да съдействам за случването на политики в различни обществено значими сфери
- Защото имам интерес, в смисъл че проучвам съвременни разбирания и практики по отношение на предучилищното образование.
- за да се промени нагласата и виждането на хората и за мотивация на други хора и групи за участие
- да помогна с експертизата си за провеждане на подобни политики
- Интересува ме
- Липса на компетентност по всички въпроси
- Би било полезно
- Няма смисъл, всичко е проформа
- Бих споделила своите виждания за малкият бизнес.
- Защото държавата - това сме ние и всеки трябва да бъде активен гражданин
- Нищо човешко не ми е чуждо.
- за да подобря средата
- Защото това е форма на пряка демокрация
- Мисля, че нямам нужната подготовка
- Нямам опит
- За да допринеса с експертиза и опит
- Не смятам, че притежавам необходимия опит и знания за да бъде полезна в такъв съвет
- Твърде възрастна съм за това, път на младите
- Некомпетентност
- Решенията/Идеите за сметка на чужди интереси
- за да изразя активна гражданска позиция
- С общи усилия дадена политика би могла да стане реалност.
- Увеличава се шанса да споделя и да настоявам за реализиране на дадена политика
- Гражданският сектор е необходим коректив на обществените политики.

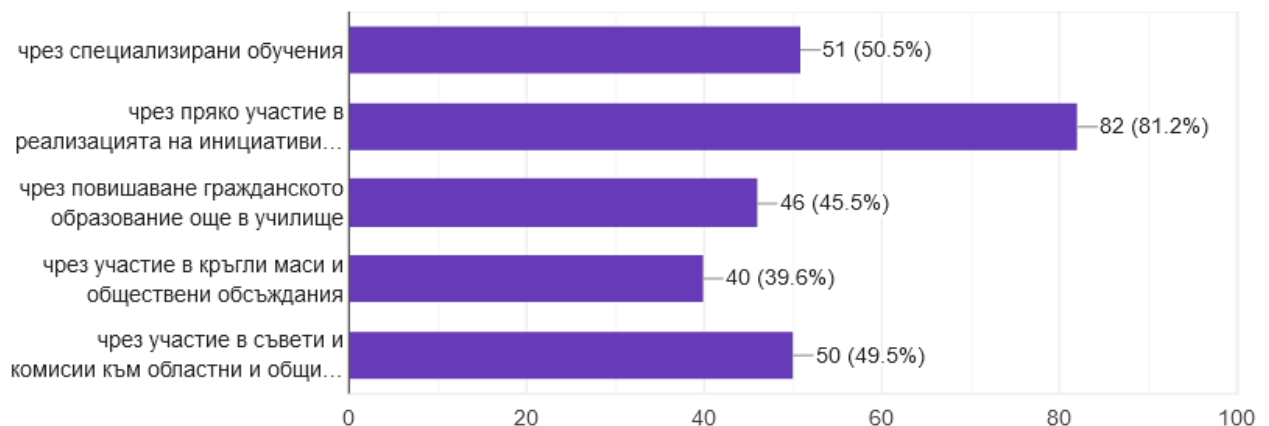
- Бих могла да участвам само в реализацията на политики в областта на културата, туризма, образованието и младежките дейности, защото там са моите компетенции.
- Интересно ми е
- Повечето хора нямат умения за водене на конструктивен диалог. Това прави трудно политическа идея да е формулирана точно, да е устойчива и да бъде практически възможна за реализация.
- За да спомогна за реализацията на добрите за обществото идеи.
- Защото искам моят глас да бъде чул
- Смятам, че нямам качествата за такава длъжност.
- Смятам, че бих могъл да бъда полезен, за да живеем в по-добра среда
- Искам да съм активен гражданин
- Грижа ме е за случващото се
- Защото смятам, че промяната идва от нас, самосъзнанието ни и нагласата ни да направим нещо, защото никой не ни е длъжен и докато обществото като цяло не промени нагласата си, че всичко идва даром и му се полага, недоволствайки из социалните мрежи, държавата като институция ще продължава да тъпче на едно място
- Недостатъчно свободно време
- Не се чувствам достатъчно подготвена.
- Давам път на младите
- Така
- Поради липса на опит
- Защото това е начина за активно участие в процесите на правене на политика.
- Смятам, че понякога гражданите имат по-обективно виждане от политиците
- В областен съвет не, на градско ниво да.
- Защото субективизмът взема надмощие все още и не знам до кога?!
- опит, креативност, чувство за гражданска отговорност и общност
- Защото искам промяна, която да даде по добро бъдеще на идващите поколения след нас!
- Обществото, това сме ние. Трябва да сме ангажирани, за да има резултати.
- Не мисля, че реално се търси гражданското мнение

- Не съм компетентна.
- За положителна промяна и разумни идеи е необходимо будно гражданско общество.
- За по-голяма информираност
- Защото мисля за нашето бъдеще
- Бих допринесъл

7. Как според Вас могат гражданските организации да натрупат опит, за да участват в прилагането на политики?

Отговорът на този въпрос е особено важен с оглед натрупването на опит и изграждане на капацитет за гражданско участие, които се явяват едни от основните причини за това гражданското общество да бъде неуверен партньор на администрациите и държавните структури, изпълняващи политиките.

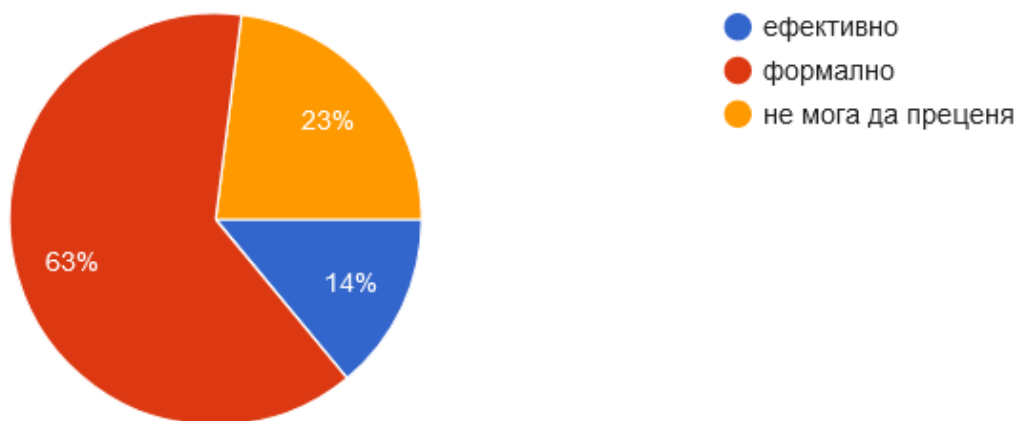
Обобщението на отговорите извежда два начина за изграждане на капацитет – чрез пряко участие и чрез обучения, като по-ефективно е прякото участие. 81,2% от респондентите са преценили, че най-голям опит се изгражда чрез пряко участие в реализацията на инициативи в партньорство с администрациите. На следващо място са посочили специализираните обучения като начин за развитие на капацитет. Отговорът събира 50,5%. Останалите 3 отговора не минават 50%, но също са с висок резултат. 49,5% от анкетираните смятат, че чрез участие в съвети и комисии към областни и общински администрации ще натрупат увереност за гражданско включване. Според 45,5% от респондентите е необходимо да се повишава гражданското

образование още в училищна възраст. 39,6% са посочили участието в кръгли маси и обществени обсъждания като ефективен метод за натрупване на капацитет. Прави впечатление, че по-предпочитан вариант за гражданско включване е съвместната реализация на инициативи в партньорство граждани-администрации, отколкото съвещателната, консултативна и дискуссионна форма, която предлагат областните съвети и комисии и кръглите маси.

8. Как оценявате участието на гражданите, НПО, бизнес, социално-икономически партньори при прилагането на политики?

Този въпрос дава възможност да погледнем отново към настоящата картина и да преценим какво ниво на ефективност и активност отчитаме. Активността и ефективността на гражданското включване са белег за цялостната зрелост на едно общество.

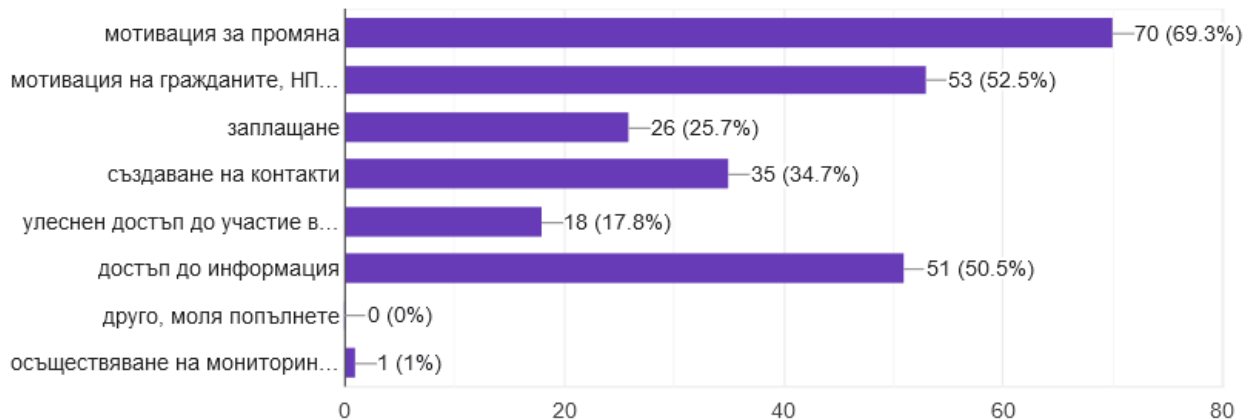

За съжаление отговорите потвърждават факта, че на този етап няма ефективно гражданско общество. Участието на гражданите, бизнеса и социално-икономическите партньори в обществено-политическия живот е формално и не изпълнява своята роля и мисия – на коректив и на партньор. 63% от всички отговорили смятат именно това – че на този етап участието на гражданите, НПО, бизнес, социално-икономически партньори при прилагането на политики е формално. Едва 14% го оценяват като ефективно. Оказва се, че една не малка част от тези, които вече имат натрупан опит (22% от общия брой според отговорите на въпрос 4) и са участвали при консултирането на политики, също не считат, че работата им е била ефективна и приносят

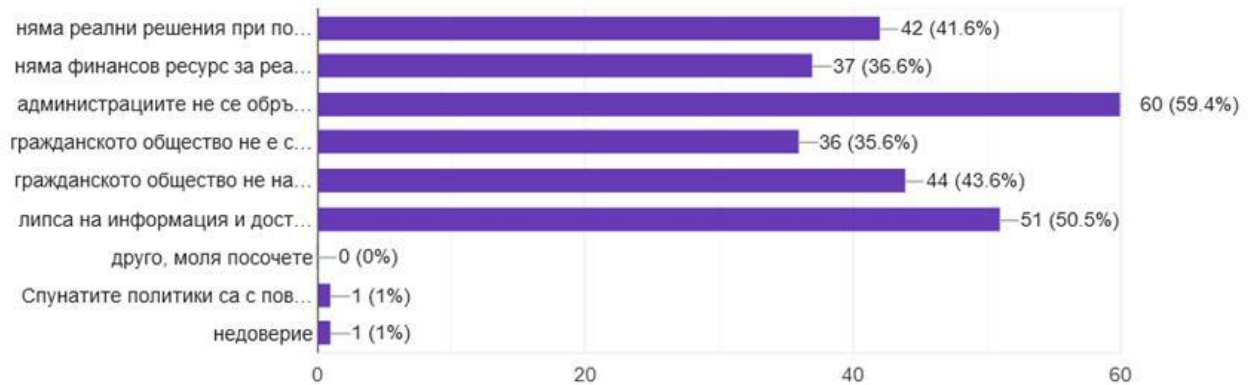
им е бил съществен. Голям е процентът – 23%, на тези, които не могат да преценят и не са ориентирани в темата.

9. Кои са основните фактори, които насърчават гражданското участие за реализация на политики?

Чрез отговорите на този въпрос се изследват факторите, които насърчават гражданското участие за реализация на политики. Най-силният фактор е мотивацията за промяна – 69,3% посочват именно него. На второ място – с 52,5% респондентите поставят мотивацията на гражданите, НПО и бизнес да са общественополлезни. До голяма степен отговорите преповтарят утвърдителните отговори на отворения въпрос защо биха/не биха участвали в областен съвет. За 50,5% участието в обществено-политическия живот е достъп до информация и това е фактор за тяхното включване. Този отговор кореспондира със следващия, който са посочили 34,7% от анкетираните – създаване на контакти. Над една четвърт – 25,7% като мотив за участие изтъкват и паричното заплащане. На последно място е посочен улеснен достъп до участие в областни съвети и комисии – 17,8%. Успокояващ е фактът, че челните места са отделени за фактори, свързани обществена полза, а личната мотивация – именно информация, заплащане, контакти – остава на малко по-заден план.

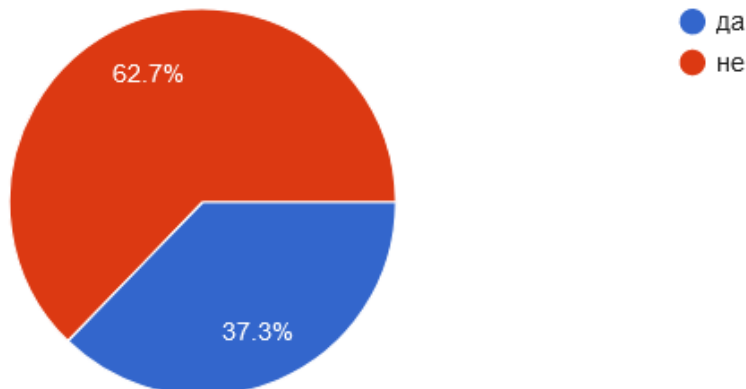
10. Кои са основните фактори, които възпрепятстват гражданското участие на областно ниво

В категорията фактори, които възпрепятстват гражданското участие на областно ниво, водещият отговор, събрал 59,4% е, че администрациите не се обръщат към гражданското общество като към партньор за реализацията на политики. В потвърждение на това, че администрациите трябва да бъдат активната страна, а не самите граждани, е и отговорът поставен на второ място - липса на информация и достъпност за начините за участие (50,5%). Липсата на информация за различните политики и възможности възпрепятства гражданското общество да участва, намирайки подходящото и правилно място според своя интерес, опит и компетенции. Ето защо администрациите трябва да бъдат по-активни, търсейки партньорството на гражданите, най-малкото като разпространяват повече информация. 43,6% смятат, че гражданското общество не намира смисъл да участва – това е групата на хората, които са най-вече разочаровани от политическата действителност. Една не малка част от анкетираните – 41,6% изтъкват като фактор, възпрепятстващ участието, че няма реални решения при политиките на областно ниво. Действително политиките на областно ниво са буквална проекция на държавната политика, като липсва типичния регионален елемент. Това обезкуражава участието на гражданското общество и още веднъж потвърждава формалните му функции. На свой ред една от причините да няма реални решения и конкретни за региона политики е, че те не са обвързани с финансов ресурс. Централизацията е изключително осезаема дори за гражданското общество. 36,6% от респондентите отговарят, че фактор, възпрепятстващ гражданското участие е, липсата на финансов ресурс за реализацията на политики

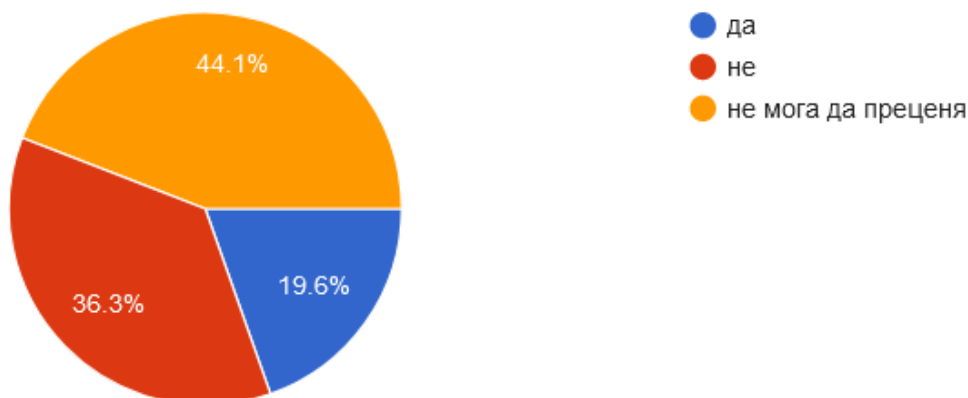

11. Запознати ли сте с функциите и работата на областните съвети към Областните администрации?

62,7% от участниците в проучването не са запознати с функциите и работата на областните съвети към Областните администрации. 37,3% знаят с какво се занимават областните съвети.

12. Смятате ли, че областните съвети изпълняват добре ролята си на консултативни органи като дават възможност на всички заинтересовани страни да вземат отношение при реализацията на политики?

Въпросът е специфичен и изисква по-задълбочено познаване работата на областните съвети и комисии, а не само функциите им.

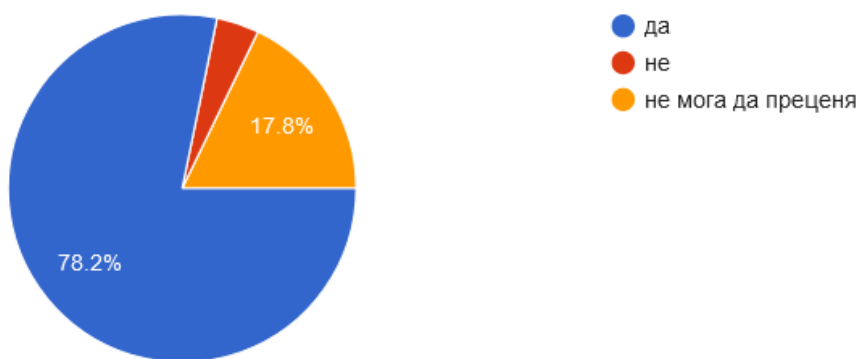
Това обуславя и големият брой отговори „не мога да преценя“ – 44,1%. 36,3% от участниците в анкетирването не смятат, че областните

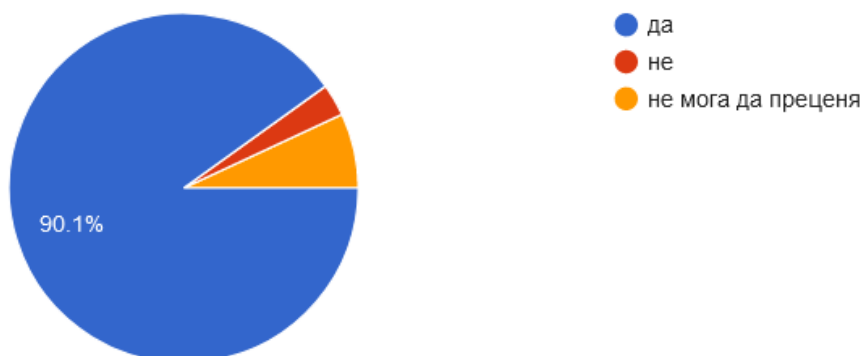
съвети изпълняват добре ролята си на консултативни органи като дават възможност на всички заинтересовани страни да вземат отношение при реализацията на политики. Най-малък – 19,6% - е броят на респондентите, отговорили, че областните съвети и комисии работят добре и дават поле за изява на гражданите.

13. Смятате ли, че участието на граждани, НПО, бизнес, социално-икономически партньори ще подобри работата на областните съвети към областните администрации?

Категоричен е отговорът на граждани, НПО, бизнес, социално-икономически партньори, че тяхното участие в работата на областните съвети и комисии ще подобри работата им. 78,2% подкрепят тази теза. 17,8% не са ориентирани и не могат да направят подобна преценка. Незначителен е броят на отговорилите с „не“. Отговорите са представени на графиката по-долу:

14. Смятате ли, че ролята на граждани, НПО, бизнес, социално-икономически партньори при определянето и реализацията на политики на областно ниво трябва да бъде по-голяма?

Над 90% от всички 104 участника в анкетирването мислят, ролята на граждани, НПО, бизнес, социално-икономически партньори при определянето и реализацията на политики на областно ниво трябва да бъде по-голяма. Около 10% общо са отговорили, че са на противоположното мнение или че не могат да преценят.

15. Защо?

63 са реалните отговори на този въпрос. Над 1/3 от респондентите не са пожелали да отговорят. От приложените по-долу отговори става ясно, че участниците в анкетирването, а именно представители на НПО, бизнес, социално-икономически партньори, граждани, добре осъзнават ролята си за реализацията и мониторинга на политики и с какво участието им би допринесло за по-демократично вземане на решения. В обобщение може да се направи извода, че гражданското общество има нагласата да бъде както коректив на администрациите, така и партньор с идеи, виждания, мнения, различни гледни точки, които заслужават гласност и които биха били в полза на цялото общество.

Представени са всички отговори, без стилистични корекции и промени, както следва:

- Участието на по-широк кръг субекти извън представителите на административни структури ще подобри обмена на информация - желаниа, очаквания, предложения на местната общност, респ. последващата им реализация или установяване на пречките за реализация.
- Повече гледни точки
- За да има обратна връзка и за да е коректив на властта
- Защото обществото знае най-добре от какви промени се нуждае
- За да има активно гражданство
- Гражданското общество е инструмент за коректив на политиката на институциите и трябва да се използва.
- Защото за решенията трябва да бъдат събрани всички гледни точки.
- За реални резултати
- Защото на областно ниво се обобщава в края на година свършената работа от НПО, община реализирани дейности.

- За да може да представят конкретни проблеми, касаещи пряко обществото
- Повече хора - повече идеи
- За да е в синхрон политиката с нуждите на реалността
- За осъществяване на контрол
- Ще има повече конструктивни предложения и възможност да се избере най-правилното и това, което ще получи най-голяма подкрепа от обществото.
- Повече мнения, по добри решения
- За да се говори по актуалните теми
- за подпомагане на провеждането на съответни политики
- Да се чува гласа на гражданите
- Имат пряк поглед върху проблемите и съответно могат да предложат ефективни решения
- За по доброто функциониране на едно гражданско общество
- Всички имаме равни права като граждани
- Опит
- Администрациите трудно могат да се погледнат отвън и външния поглед може да подпомогне реално развитието
- Нужни са повече знания и опит.
- Мое мнение, което ще запазя
- За да решава ефективно местни проблеми
- Защото именно гражданите и бизнеса са реално засегнатите лица от прилаганите политики и следва да могат да учатсват в тяхното определяне и прилагане
- По-широк кръг от мнения води до по-добро качество на политиките
- За да е чуто гласа на гражданите
- Защото трябва.
- Обратната връзка от страни е винаги важна и ефективна за вземането на решения
- за да се чува общественото мнение в разумни граници
- Защото политиките на областно ниво би трябвало да са политики в интерес на гражданите
- Носители са на идеи, представят добри примери, почерпени от обмен на опит, дават различна гледна точка
- В сферите, в които гражданския сектор е активен, се наблюдава динамично развитие.

- Властта е в състояние да осигури благополучие на общността, само ако успее да постигне сговор между всички нейни членове – граждани, НПО, бизнес. От друга страна личната ангажираност на членовете на общността с нейното добруване е гаранция за просперитет.
- Логично е
- Ако гражданското общество е участвало в определяне на дадена политика като приоритет (цел), следователно ще бъде и по-мотивирано в реализирането ѝ.
- За да се вземат по-добрите решения.
- За да могат повече хора да участват реално в създаването на политиките
- За да може администрацията да взема правилни решения, кореспондиращи с реалността
- Участието ще подобри управлението на всички областни политики, ще активизира всички ресурси, ще отговаря на реалните потребности и решаване на ключови проблеми на гражданите
- Така е редно
- От всеки зависи какво се случва
- Защото решенията идват с диалог, защото реално тези които се сблъскват ежедневно с проблемите, са именно тези, от които биха произлезли и най-ефективните практики и решения
- Контрол
- Защото смятам, че имат повече знание за нуждите и реалните проблеми в различни отрасли в областта.
- Повече представители на различни обществени групи ще изкажат мнения.
- Защото това е крайният продукт от действията, задоволяване на техните интереси и очаквания
- Така
- Това ще валидира приетите политики и те ще бъдат припознати от обществото като техни.
- За да се чуят повече гледни точки
- Обратна връзка
- За да се вземе предвид мнението на по-широк кръг от хора
- Защото гражданите не са на щат...

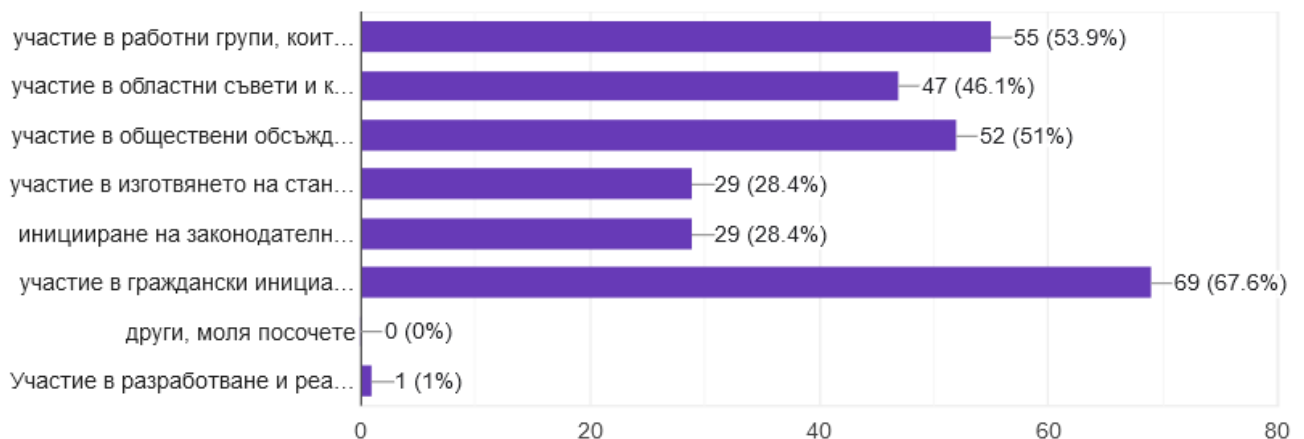
- развиване на чувство за общност, получаване на обществена подкрепа на решенията
- Защото народа трябва да участва в вземането на решения касаящи тяхното бъдеще!
- Повече мнения - по-добри решения
- За постигане на по-голяма обективност, ефективност, контрол и отчетност при избора, реализацията и изпълнението на проекти.
- За да не се губи връзка с реалността
- Защото това са хората, които всеки ден се сблъскват с трудности и могат да дадат качествени решения

16. Кои форми на гражданско участие при реализацията на политики на областно ниво считате за най-удачни и ефективни?

Формите на гражданско участие се изследват с оглед на това да стане ясно по какъв начин гражданите, НПО и бизнеса предпочитат да взаимодействат с администрациите и кои са най-достъпните за тях варианти за включване.

Убедителна преднина с 67,6% има участието в граждански инициативи, които да се реализират в партньорство с администрациите.

22

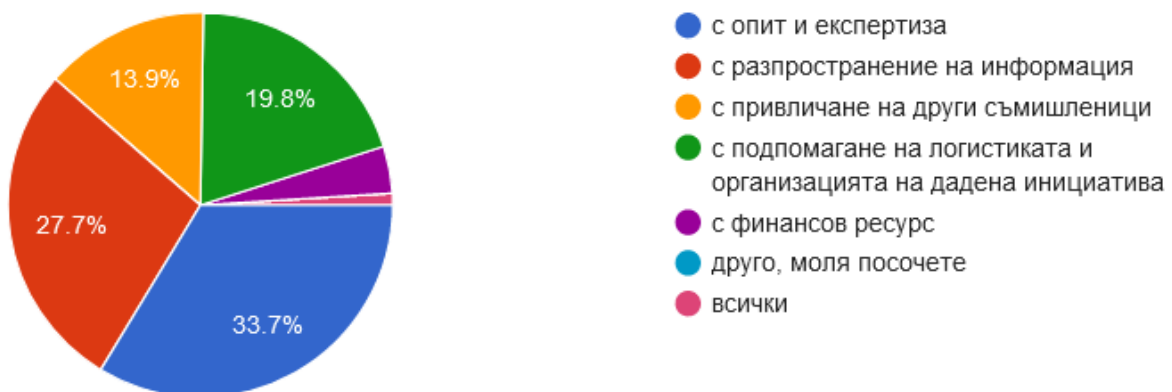
Отговорът на 7 въпрос, свързан с изграждането на капацитет, също съдържа преценката, че най-голям опит се изгражда чрез пряко участие в реализацията на инициативи в партньорство с администрациите. В обобщение партньорските инициативи на гражданско общество и администрациите е предпочитан модел на взаимодействие и гражданско включване, което насърчава

изграждането на капацитет и допринася за по-активно участие на гражданите. На второ място 53,9% от анкетираните посочват като ефективна форма на гражданско включване участието в работни групи, които разработват стратегически документи. 51% посочват участието в обществени обсъждания като следваща форма, която е атрактивна и ефективна. Едва на 4 място, с 46,1%, респондентите отбелязват участието в областни съвети и комисии. Еднакъв брой хора са посочили отговорите: инициране на законодателни промени, включително такива, касаещи функциите и правомощията на Областните управители и участие в изготвянето на становища до централната власт.

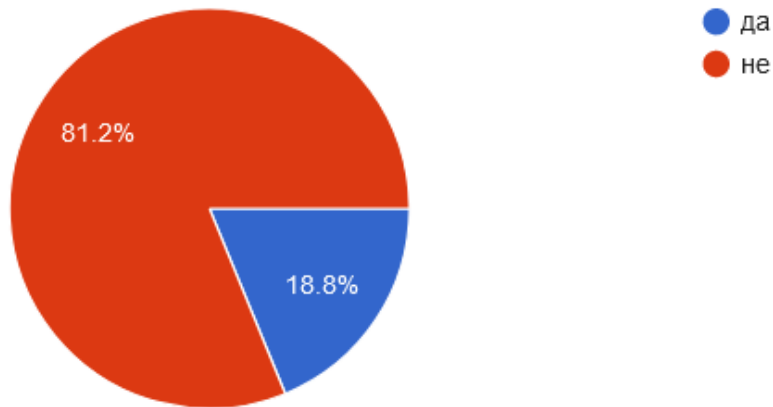
17. С какво най-вече смятате, че бихте допринесли за реализацията на политика на областно ниво?

Както вече нееднократно пролича в отговорите на проучването наличието или липсата на опит и експертиза са една от причините за по-уверено и активно включване на гражданите в обсъждането и реализацията на политики. Именно там те виждат най-вече своя принос. Този отговор са дали 33,7% от анкетираните. 27,7% са отговорили „с разпространение на информация“, а 19,8% могат да се включат, подпомагайки логистиката и организацията на дадена инициатива. 13,9% могат да допринесат с привличане на съмишленици. Малък е дялът на тези, които могат да отделят финансов ресурс или имат компетенции и желание да подпомогнат политиките по всички изброени начини.

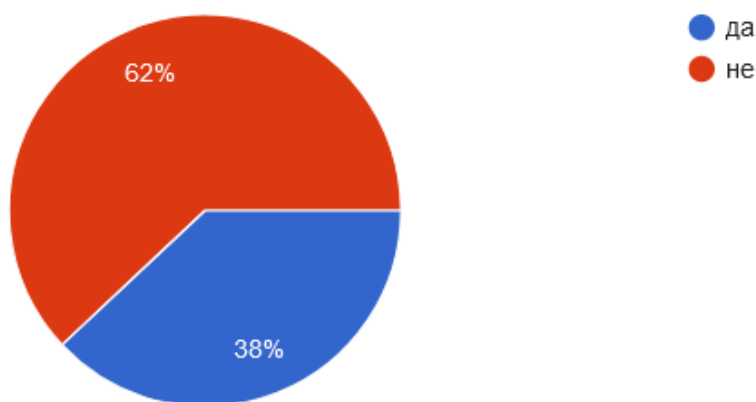
18. Получавали ли сте покана от страна на администрации за участие в инициатива/дейност/проект като техен партньор?

81,2% от участниците в анкетирването не са получавали покана от страна на администрации за участие в инициатива/дейност/проект като техен партньор. Съответно 18,8% са били канени за участие в партньорски дейности. Отговорите до известна степен навеждат на мисълта, че администрациите не са достатъчно активни по отношение привличането на граждани, НПО и бизнес към работата и политиките на областно ниво.

24

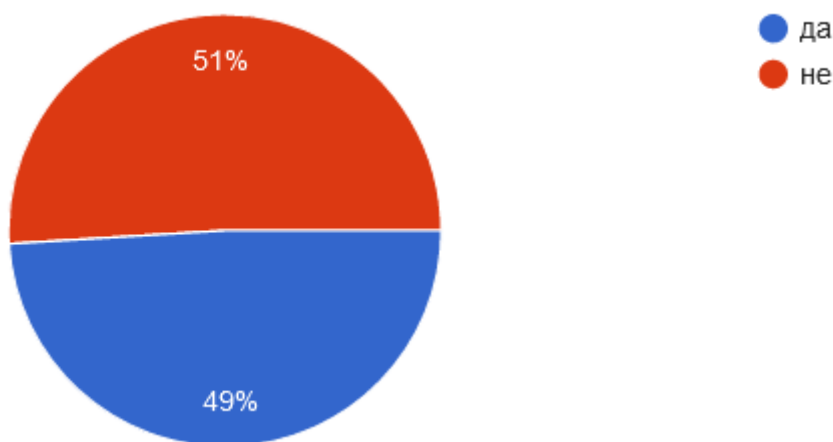
19. Попадали ли сте на публична информация, с която администрациите канят за участие граждани, НПО и бизнес за партньорска инициатива?

38% от участниците в анкетирването са намирали публична информация, с която администрациите канят за участие граждани, НПО и бизнес за партньорска инициатива, а 62% не са виждали такава. Би могло администрациите са работят още в посока повишаване прозрачността на своята дейност, както и разширяване възможностите за гражданско участие.

20. Бихте ли поели инициатива да предложите на администрациите реализацията на общи дейности?

И след като предишните отговори потвърдиха в голяма степен, че администрациите не са достатъчно активни в това да отправят покана (индивидуално и публично) към граждани, НПО и бизнес за партньорски инициативи, с този въпрос се изследва нагласата на гражданите да бъдат активната страна – т.е. те да предложат общи дейности и да се обърнат към администрациите с конкретно предложение. Оказва се, че отговорите да и не са с почти равен резултат – 49% - да и 51% - не.

21. Защо?

Това е третият въпрос с отворени отговори в анкетирването, с който се изследва защо целевите групи биха били активната страна при създаване на партньорско взаимодействие. От всички 104 участници в анкетирването 62 са дали отговор на този въпрос. Отговорилите с „да“ на предходния въпрос като основна причина да проявят активност изтъкват наличието на собствени идеи, това, че гражданите могат да допринесат с тях, че партньорствата са нещо хубаво и трябва да се

осъществяват в името на общото благо, заради това, че вече имат положителен опит и заради това, че осъзнават подобно взаимодействие като добра възможност. Други анкетирани изтъкват като причина да бъдат активната страна в партньорството това, че администрациите често са тромави, действат бавно и именно гражданите трябва да бъдат активната страна. Има и крайни отговори, в които се заявява, че подобни инициативи следва да бъдат ангажимент на администрацията. И отново липсата на опит, знания и информация карат гражданите да се въздържат от инициативност и да бъдат затворени към реализацията на общи идеи с администрацията.

По-надолу са предоставени отговорите без редакция на съдържанието:

- Нямам опит
- Наличие на идеи, които биха могли да бъдат реализирани съвместно с администрацията.
- Не мисля, че ще се обърне внимание
- За да се случват полезни и интересни инициативи и дейности
- Не достатъчно информация от моя страна относно провеждането на такива общи дейности
- Трябва да сме активни и да се стремим за участие като коректив на местните и регионални политики.
- Считам, че администрациите и НПО сектора ТРЯБВА да работят заедно
- За да видят, че има и будни граждани.
- Би било полезно и за двете страни
- Нямам необходимите качества
- Загуба на време
- Не мисля, че ще приемат
- Когато сме предлагали обществено полезна инициативата сме получавали подкрепа.
- Няма да се реализира.
- Защото всяка добра идея заслужава да бъде предложена и защитена.
- не съм запознат с процедурите за това
- Не разбирам от такива неща
- Бих желал инициативата да е от тяхна страна, за да е сигурно че ще имат интерес
- Важно е за средата в която живеем

- Ангажимент на администрацията трябва да е
- За общо благо
- Не мисля, че е желано от администрациите
- Има си хора за всичко.
- Защото страхотните идеи идват по-често от гражданите отколкото от институциите
- Не мисля, че ще обърнат внимание на това мое предложение
- За да се случи по-бързо
- В повечето случаи считам, че администрациите не работят ефективно, тромави са, трудно вземат решения и една обща дейност ще бъде доста трудоемка и трудна за изпълнение във времето
- Младите трябва да са по-активни
- Няма смисъл
- Не знам как.
- Твърде много тичане за да достигне дадено предложение до реализация
- Защото има безнаказаност и противопоставяне на идеите за чист, екологичен град и културно общество и трябва незабавно да се намери механизъм, това законово да се регулира.
- Ако са в интерес на гражданите-да
- За съвместно реализиране на проекти и политики
- Съвместните дейности на администрации и неправителствения сектор допринасят за социално-икономическото развитие на областите.
- Губене на време
- Защото вярвам, че партньорството между гражданския сектор и властта са гаранция за по-добро бъдеще на общността.
- Тежка бюрокрация: много изхабени думи и хартия, и твърде малко действия.
- Властта и гражданите трябва да си взаимодействат.
- Чрез общи дейности, администрацията ще може да се вземат реални решения
- Защото смятам, че мога да съм полезен и да се случват по-вече полезни за обществото събития
- когато се касае за местни/областни политики има потребност от действия, които да ангажират опитни граждански организации в

тяхното реализиране, популяризиране и логистика. Личната ми мотивация е в областта на социалните политики!

- Много времеемко е, нека държавните служители да го организират, нашите данъци отиват за техните заплати...
- Ще се повтори, но за мен диалога е важен. Участието на бизнес, НПО, дори обикновените граждани в работни групи на регионално и дори национално ниво, би допринесло изключително много за реализация на редица проекти, промени на закони и наредби, които биха били работещи в интерес на гражданите и държавата
- Нямам опит в подобна дейност.
- Оставам в размисъл по този въпрос
- Така
- Защото е редно.
- Вече съм го правила веднъж и беше успешно.
- Без инициативи и натиск няма как да оцениш собствената си роля като гражданска организация.
- Не е моя работа.
- когато искаме променя, трябва да сме готови да участваме в осъществяването ѝ
- Защото искам промяна и не ми е безразлично !
- Не знам какъв е начина, за да е успешно
- Работата заедно води до добри резултати.
- Не е моя работа
- Защото сме отговорни и смятаме, че трябва да изразяваме нашето мнение

Този документ е създаден в рамките на проект № BG05SFOP001-2.025-0143-C01 „По-активно и ефективно гражданско участие в областните съвети и комисии за координация и прилагане на политиките на областно ниво” с бенефициент Фондация „Обществен дарителски фонд – Габрово” и партньор Сдружение „Център за устойчиво развитие и иновации”. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление”, чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Проект № BG05SFOP001-2.025-0143-C01
*По-активно и ефективно гражданско участие
в областните съвети и комисии за координация и
прилагане на политиките на областно ниво*

Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Фондация „Обществен дарителски фонд – Габрово“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и/или на Управляващия орган.

